

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Η ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ; (Φεβρουάριος 2008)

Συγγραφέας: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Τους τελευταίους μήνες παρακολουθήσαμε συχνά με διάφορες αφορμές αντιπαραθέσεις μεταξύ του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Γ. Σουφλιά και του αρμόδιου Επιτρόπου Στ. Δήμα για περιβαλλοντικά ζητήματα. Με την πάροδο του χρόνου αποκτούσαν μάλιστα ολοένα και μεγαλύτερη ένταση. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αποκορύφωσή τους αποτελεί η πρόσφατη ανταλλαγή επικρίσεων για τον τρόπο που αντιλαμβάνονται και διαχειρίζονται τη μεγαλύτερη ίσως απειλή που αντιμετωπίζουμε, την κλιματική αλλαγή.

Θα περίμενε κανείς δύο προβεβλημένοι και έμπειροι πολιτικοί που προέρχονται από την ίδια χώρα και ανήκουν στην ίδια παράταξη να αναζητήσουν από την αρχή τρόπους για τη συχνή επικοινωνία και τη δημιουργική συνεργασία τους. Αυτό όμως δεν συμβαίνει για πολλούς λόγους. Οι αντιπαραθέσεις των δύο πολιτικών εξηγούνται κυρίως από την διαφορετική κατανόηση της αποστολής και των αρμοδιοτήτων τους.

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν, ως γνωστόν, υποχρέωση να συνεργάζονται με τα όργανά της. Η συνεργασία τους είναι άλλωστε θεμελιώδης προϋπόθεση για τη διαμόρφωση των πολιτικών της Ένωσης, την επένδυσή τους σε κανονιστικές πράξεις και την προώθηση δράσεων για την πραγμάτωσή τους. Χωρίς αυτήν θα ήταν αδύνατη η ευρωπαϊκή ενοποίηση. Άνκαι πέρασαν περισσότερα από εικοσιπέντε χρόνια συμμετοχής μας στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα, φαίνεται να μην έχει ακόμη συνειδητοποιηθεί αυτή η πραγματικότητα. Χαρακτηριστικό παράδειγμά της είναι η τραυματική σχέση μεταξύ του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και του αρμόδιου Κοινοτικού Επιτρόπου.

Ο τελευταίος οφείλει να παρακολουθεί συνεχώς την εφαρμογή των κοινοτικών αποφάσεων σε όλο το χώρο της Ένωσης. Η Ελλάδα δεν είναι δυνατόν να αποτελεί εξαίρεση, αφού μάλιστα έχει συμπράξει προηγουμένως στη λήψη όλων των σχετικών αποφάσεων. Θα μπορούσε ίσως να διερωτηθεί κανείς, μήπως ο Επίτροπος επιδεικνύει

περισσότερο ζήλο για την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στη χώρα μας, όπως επίσης μήπως ορισμένες φορές είναι πιο επιεικής για την παραβίασή τους. Στην περίπτωση που διαμόρφωνε τη στάση του με βάση μία από τις δύο αυτές αφετηρίες, δεν θα ανταποκρινόταν στο θεσμικό του ρόλο, γιατί καθήκον του είναι να λειτουργεί με κάθε πρόσφορο τρόπο ως εγγυητής της ενωσιακής νομιμότητας.

Αντίστοιχη υποχρέωση υπέχει και ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ. Οι υψηλές προδιαγραφές που προσδιορίζουν συνήθως την κοινοτική προστασία του περιβάλλοντος και η υστέρησή μας σε υποδομές για την εφαρμογή των σχετικών κανόνων προκαλούν το χάσμα που διαπιστώνουμε στην πράξη μεταξύ των κανόνων και της εφαρμογής τους. Αυτό άλλωστε είναι και το κυριότερο πρόβλημα που δεν επιτρέπει τη διαμόρφωση και την άσκηση μιας σοβαρής και αξιόπιστης περιβαλλοντικής πολιτικής. Το παράδειγμα της κλιματικής αλλαγής που έδωσε λαβή στην τελευταία έντονη αντιπαράθεση Υπουργού και Επιτρόπου είναι εξαιρετικά αποκαλυπτικό.

Η Ελλάδα, αφού ανέλαβε τις υποχρεώσεις που της αναλογούσαν για την καταπολέμηση του φαινομένου του θερμοκηπίου απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έπρεπε να διαμορφώσει ένα αξιόπιστο πρόγραμμα για την τήρησή τους. Αντί αυτού, αφήσαμε -όπως συνήθως- το χρόνο να κυλάει, περιμένοντας την εξ ύψους βοήθεια! Η Επιτροπή δεν έπαυσε βέβαια να παρακολουθεί με τις υπηρεσίες της, τις καθυστερήσεις που σημειώνονταν με βάση αντικειμενικούς δείκτες. Κατ' επανάληψη μάλιστα προσπάθησε να μας παρακινήσει για την αντιμετώπισή τους. Εμείς όμως περί άλλα τυρβάζαμε. Αξίζει να θυμηθούμε ότι τόσο ο Πρωθυπουργός όσο και ο αρμόδιος Υπουργός μας διαβεβαίωναν με κάθε ευκαιρία *urbi et orbi* με τον πιο πανηγυρικό τρόπο ότι η Ελλάδα τηρεί τις υποχρεώσεις της απέναντι στην Ένωση και τη Διεθνή Κοινότητα.

Αποτελεί κοινό τόπο ότι σε όλα τα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα διαπιστώνουμε, με μικρότερη ή μεγαλύτερη ένταση, αθέτηση των υποχρεώσεών μας απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν επιλέγαμε τη συνεργασία αντί της αντιπαράθεσης ως στάση, θα είχαμε ασφαλώς διαμορφώσει μια σοβαρή και αποτελεσματική πολιτική, πρόσφορη να αντιμετωπίσει τα σωρευμένα, και πολλές φορές εκρηκτικά, περιβαλλοντικά προβλήματα. Προτιμούμε ωστόσο την αντιπαράθεση από τη συνεργασία, δηλαδή τον εύκολο και αδιέξοδο δρόμο. Ως πότε όμως; Και με ποιες συνέπειες για το πολύπαθο περιβάλλον μας;

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysis.org.gr>

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 19 Φεβρουαρίου 2008, σ. 12.